

ענף ט'

(א) כבר בארנו באורך בכמה מקומות, כי אצילות העליון התחיל להיות עקודים נקודים ברודים. ועתה נתחיל לבאר הענין באורך ונבאר מציאות העקודים מה ענינם.

(ב) הנה קודם מציאות העקודים, לא היה האור העליון יכול להתלבש בשום כלי, כי לא היה יכולת בכלים לסובלם, ושם היה האור בלתי מתלבש בכלי,

פנים מאירות

שנשתתפה במדת הרחמים, כמ"ש במקומו. וגופא דב"ן עם מ"ה החדש נקרא ברודים והוראתו ענין ירידת העולמות ממדרגת אצילות הקדום, כמ"ש במקומו בע"ה. וזה עולם הברודים נקרא בשם אצילות ששם נגמר ענין התלבשות העצמות בכלים. ועי' בפמ"ס כאן.

(ב) הנה קודם מציאות העקודים וכו': כבר נתבאר ענין העקודים שהוא גופא דע"ב, וע"כ אומר שקודם זה דהיינו בראש ע"ב נחשב האור לבלתי מתפשט בכלי. וכבר ביאר זה הרב לעיל בענף ה' (ויש שם טעות דפוס כי במקום הסתכלות ב' כתוב הסתלקות ב' ועי' בשער הקדמות דף קמ"ו שכתוב שם הסתכלות ב') שמתחילה מתפשט כל אור בסוד הסתכלות א' עד המלכות בע"ס דאור ישר וחוזר

(א) כבר בארנו וכו' כי אצילות העליון וכו': אצילות, יורה על גמרם של תכונות הכלים והאברים אשר העצמות מתפשטת בהם כראוי. וענין זה אינו נגמר זולת ע"ד התפשטות המדרגות ע"ב ס"ג ב"ן מ"ה, שהם סוד עקודים נקודים ברודים. כמ"ש לקמן בע"ה. *עקודים נקודים ברודים: דע, כי כל הארה המתפשטת מחויבת להתפשט בראש וגוף, שהראש של אותה ההארה אינו נחשב לבחי' כלי, אלא גופה של אותה הארה היא לבדה נחשבת לבחי' כלי כמ"ש בסמוך. וגופא דע"ב החיצון נק' עקודים, שהוראתו על או"פ ואו"מ הנעקדים ומקושרים בכלי אחד שהוא בחי' ד. וגופא דס"ג החיצון נקרא נקודים שהוראתו על חידוש נקודא דאמצעיתא שבצמצום ב' שקרה בגוף זה, דהיינו

עד שהגיע התפשטות האור הגדול ההוא אל בחי' העקודים, ושם נעשה מציאות כלי א' אל האור הגדול ההוא, ואז התחיל האצילות להיות בו איזה מציאות הגבלת האור, מה שלא היה יכול להיות הדבר עד עתה.

ג) אמנם תחילה היה האור כולו של החלקים המגיעים לאצילות כולם נעלמים תוך כלי א' לבד, ואותו הכלי היה בו בחי' כלי של כתר העליון.

פנים מאירות

ע"ב, אבל עדיין צריך לירד ולהשתלשל ג' מדרגות ס"ג ב"ן מ"ה, עד גמר האצילות כמ"ש לעיל. וזה אמרו, איזה מציאת הגבלת האור, דהיינו בערך שבין פרצוף גולגלתא לפרצוף ע"ב. מה שלא היה יכול להיות הדבר עד עתה: כלומר, מגולגלתא לראש דע"ב אינו נחשב לירידת מדרגה משום שאין בחי' כלי נבחן שם.

ג) אמנם וכו' של החלקים המגיעים לאצילות: דהיינו בחי' הגוף של הפרצוף, לאפוקי הראש שאין מגיע ממנו לאצילות, והוא מפני שאין בו גילוי כלים. וכבר נתבאר שענין אצילות יורה גמר התלבשות העצמות בכלים.

נעלמים תוך כלי א' לבד: שהוא כלי מלכות.

בחי' כלי של כתר העליון: כמו שמבואר בסמוך, דעל כן הוא נחשב לכתר מפני שכל בחי' שורש ומאציל נקרא כתר, והיות שכל ע"ס דעקודים אין להם יותר מכלי אחד אינם נחשבים עדיין לבחי' נאצלים, וקרובים לבחי' מאציל יותר מבחינת נאצל. וע"כ נקרא כתר עליון.

שעושה בזה רק בחי' ראש, שאינו עדיין בחי' כלי רק שורשי כלים לבד. ואח"כ מתפשט האור בסוד הסתכלות ב' עד מלכות דמלכות, כלומר, מלכות של ראש מתפשטת לע"ס הפרטיות שבה ואז נעשה כלים לבחי' גוף, שנעשה בזה גבול וסיום לאור המתפשט. והיינו שאומר דמטרם מציאות העקודים דהיינו בראש דע"ב, לא היה יכולת בכלים לסבלו, כי דקים המה בבחי' שורשים בעלמא.

עד שהגיע וכו' אל העקודים: דהיינו עד שהתפשט בסוד הסתכלות ב' על מלכות דמלכות כנ"ל, שבזה נעשה מציאות כלי אחד אל האור ההוא.

ושם נעשה מציאות כלי א' וכו': ואע"ג דאמרינן דהמלכות מתפשטת לע"ס, דהיינו על ד' הבחי' דאו"י חו"ב ז"א ומלכות כנ"ל בענף ד' אמנם ג' בחי' הראשונות חו"ב וז"א נחשבות לבחי' אור כמו"ש שם ורק בחי' ד' שהיא המלכות נחשבת לכלי. ולפיכך אומר שאין כאן אלא מציאת כלי א' לבד שה"ס מלכות.

ואז התחיל האצילות וכו' הגבלת האור: כלומר, שכאן התחילה האצילות להתפעל במדרגה הראשונה דהיינו מגולגלתא לבחי'

(ד) אח"כ נתפשט האור יותר למטה מבחי' הנ"ל הנק' עקודים ואז נעשים יוד כלים, אך כולם עדיין בסוד בחי' כלים דכתר.

(ה) פירוש, ידוע הוא כי כל ספירה מהיוד ספירות היא נכללת מי"ס, ויש בכל אחת בחי' כתר, ואותו חלק של הכלים שנוגעים למציאות היוד כתרים של היוד ספירות, היה בהם היכולת להעשות בהם כלים, ושם היו נגזרים כל היוד ספירות כולם. כי שאר חלקי הספירה לא היו יכולים להעשות בהם כלים, כי הכלים שלהם לא יכלו לסבול האור ההוא עדיין.

(ו) וזה היציאה נקרא נקודים, והוא מה שאנו קוראים יוד נקודות קודם אצילות, כי

פנים מאירות

תיקון הקוין שלא נעשה עדיין זולת בג"ר של הנקודים ולא בז"ת, וע"כ לא יכלו הז"ת לסבול האור ועי' בפמ"ס ויתבאר בע"ה בענפים הבאים.

(ו) והוא מה שאנו קוראים יוד נקודות: פירוש, דעד כאן היה הכלי נמשך מבחי' צמצום א'. ונתבאר בענף א' אשר הצמצום לא נגע זולת בנקודה האמצעית ממש שהיא בחי' ד' מד' הבחי' הנודעות שנקראת מלכות. אמנם כאן בנקודים מחמת עליית מ"ן מלמטה מטבור דא"ק, עלתה הנקודה האמצעית ונכללה בכל ספירה וספירה מט"ס ראשונות כנ"ל, ונמצא על כן אשר כח נקודת הצמצום נכלל גם בג' בחי' הראשונות, שז"ס הכלי הנעשה בהם. וע"כ קנו כולם שם נקודה ונקראים משום זה עשר נקודות, והבן.

כי בחי' העקודים בראשונה נקרא נקודה אחת: פי' שמטרים עליית מ"ן לצורך נקודים לא היה ענין הצמצום רק בנקודה האמצעית ממש ולא נגע הצמצום כלל בט"ס הראשונות, וע"כ אין בהם מבחי' נקודת הצמצום כלום, זולת במלכות לבד שהיא הנקודה האמצעית. עי' לעיל בענף א'.

(ד) אח"כ נתפשט האור יותר למטה וכו': והוא התפשטות ב' דעקודים הנק' ס"ג דא"ק, ויצא ג"כ בראש וגוף כנ"ל. אשר הראש דס"ג מלביש על מקום התפ"א דעקודים עד הטבור, והגוף מתפשט מטבור דא"ק ולמטה עד סיום הרגלים.

ואז נעשים יוד כלים: כלומר, בהקדם צמצום כל האורות הנמצאים למטה מטבור דא"ק שהם גופא דס"ג הנז' וזו"ן דא"ק הפנימי הנקראים מ"ה וב"ן הפנימים, וכל אורות אלו עלו למ"ן לע"ב ס"ג הפנימים, אשר מכח עלייתם למ"ן נכללה המלכות בכל ט' הספירות הראשונות, ונעשה כלי בכל ספירה וספירה מהם שהם עשרה כלים. ואח"כ חזרו ונתפשטו למקומם למטה מטבור דא"ק והתפשטות זו נקראת פרצוף ב"ן. ויצא ג"כ בראש וגוף ע"ד הפרצופים הראשונים.

כולם עדיין בסוד בחי' כלים דכתר: מפני שעדיין לא נגמרו הכלים כראוי לבחי' האצילות, אשר ע"כ עדיין נכללים בבחי' מאציל שנק' כתר, וכמ"ש בסמוך.

(ה) ואותו חלק של הכלים שנוגעים למציאות היוד כתרים וכו': זה סובב על ענין

בחי' העקודים בראשונה נקרא נקודה אחת לבדה. ואח"כ נעשה סוד האצילות כמ"ש בע"ה.

ז) ונתחיל לבאר מציאות העקודים מה ענינו, דע כי האור העליון אשר הוא חלק הראוי להתלבש באצילות אשר יש בו כח היוד ספירות, אע"פ שעדיין לא ניכר היותם יוד אורות רק אחר גמר העקודים וכמ"ש בע"ה, אמנם ודאי כח של היוד אורות האלו היה בהם תחילה, רק לפי שלא היה האור נגבל תוך הכלי לא היה ניכר עדיין מציאות היותם יוד.

ח) והנה כאשר רצה המאציל העליון להוציא בחי' הכלים ההוא הנקרא עקודים מה עשה, המשיך האור שלו למטה עד מציאות סיום שיעור הראוי להיות נעשה ממנו בחי' עקודים שהוא עד הטבור, ואחר שהמשיכו חזר ונסתלק האור ההוא למעלה למקורו בפה.

ט) ונודע הוא, כי האור העליון כשהוא מתפשט וחוזר ונעלם מניח רושם חותם

פנים מאירות

שמשם נתפשט בחי' הגוף דע"ב שנקרא עקודים, שבו התחילו היות הכלים המגיעים לאצילות.

לא ניכר היותם יוד אורות וכו': משום דמהסתכלות א' על כללות המלכות שמזה יוצאות ע"ס דראש אינו מספיק עדיין לגילוי בחי' הכלים.

שלא היה האור נגבל תוך הכלי: כי המלכות הנותנת גבול וסיום על אור העליון, עדיין אין בכחה לעשות גבול על האור.

ח) להוציא בחי' הכלים: דהיינו גופא דע"ב שבו מתגלים הכלים.

המשיך האור וכו' עד הטבור: דהיינו בסוד הסתכלות ב' על מלכות דמלכות. והטבור נבחן לבחי' מלכות דמלכות. ואחר שהמשיכו חזר ונסתלק וכו': כמ"ש בענף ז' ע"ש.

ט) מניח רושם חותם למטה בהכרח: בסו"ה

ואח"כ נעשה סוד האצילות: כלומר, אחר הסתלקות האורות דהתפשטות א' מגוף דפרצוף ב"ן ונשברו הכלים וירדו לבי"ע כמו שיתבאר במקומו אז נעשה עליית מ"ן מבי"ע לזווג העליון, שמשם נמשכת התפשטות ב' שנק' פרצוף מ"ה החדש שנמשך לאותו המקום של התפשטות א' דפרצוף ב"ן, ובזה נתפשטו ט"ס תחתונות לכל ספירה וספירה מע"ס דנקודים ונגמר ענין האצילות כראוי, כי נתלבש העצמות בכלים ושוב לא היתה הסתלקות כלל. כמ"ש בע"ה במקומו.

ז) מציאות העקודים וכו': ענין העקודים כבר נתבאר היטב לעיל בענפים ה' ו' ז' ומשם תדרשנו.

דע כי האור העליון וכו': סובב כאן על בחי' ראש דע"ב, שהוא נבחן לבחי' מאציל אל ע"ס העקודים.

אשר הוא חלק הראוי להתלבש באצילות: דהיינו מלכות של ראש דע"ב שנק' פה,

למטה בהכרח, והנה אותו האור שהוא הרשימו הנשאר למטה, כאשר נסתלק אור עליון ונעלם במקורו, אז נשאר אור רשימו ההוא למטה בלתי אור עליון ההוא שנסתלק, ואז ע"י התרחקו ממנו אור העליון, נעשה אז אותו אור הנשאר ונתהווה ממנו בחי' כלי, כי סבת התפשטות האור והסתלקותו אח"כ גרם להעשות מציאת כלי.

(י) ולפי שכאשר האור הא' חזר ונסתלק היה מסתלק בבת אחת וברגע אחת, לכן כל מציאות אור הנשאר נעשה רק מציאות כלי אחת, והוא נקרא בחי' כלי הנקרא כתר, כי עדיין אור העליון לא היה נבדל ביווד ספירות, כי עדיין לא היה ניכר היותן יוד ספירות. ומה שנקרא כתר ולא ספירה אחרת, הטעם כי לעולם הכתר קרוב אל המאציל.

פנים מאירות

אשר ההסתלקות עושה בחי' הכלים. ובע"ח בשער מטי ולא מטי אומר אשר התפ"ב עושה בחי' כלים, ועוד סיבות לכלים מובאים בע"ח שער עקודים וטנת"א. אמנם הכל הולך אל מקום אחד, דהיינו להורות איך הכלים הולכים ונעשים לאט לאט בסדר המצבים דמדרגות ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, שאינם נגמרים רק בביאת התפשטות ב' אחר פרצוף ב"ן שנקרא עולם האצילות, אשר התחברות המ"ה עם הב"ן גומר ענין הכלים בכל תיקונם, כמ"ש במקומו. וזה נוהג בכל פרצוף ופרצוף מפרטי הפרצופים דא"ק ואבי"ע, שהוא מטעם הנ"ל שאין הכלים נשלמים עד בחי' מ"ה המתחבר עם ב"ן, כמו שבארנו את זה בטוב טעם בפמ"ס כאן בארוכה עש"ה.

(י) ומה שנקרא כתר וכו' כי לעולם הכתר קרוב אל המאציל: כלומר, דכל עוד שהכלים אינם מוכנים להתלבשות העצמות בהם עדיין נחשבים לבחי' שורשים לכלים, שלא יצאו עוד לגמרי מבחי' מאציל לבחי' נאצל, וע"כ נקראים כתר דהיינו בשם השורש.

שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך וכו', כי כל אור שכבר היה בכלי ונסתלק ממנו משאיר אחריו בכלי בחי' אור של תשוקה עצומה לחזור ולהמשיך אותו האור שכבר היה בו והוא נקרא רשימו כי בטוח על כן שיחזור האור ויתלבש בו כמקודם.

נעשה אז אותו אור הנשאר ונתהווה ממנו בחי' כלי: והיינו דוקא לז"ת, אבל לג"ר עדיין להתפשטות ב' המה צריכים, כמ"ש בע"ח שער מול"מ פרק ג' עש"ה. ורשימו זו דעקודים מתלבשת תוך פרצוף ס"ג.

בחי' כלי: כל המדובר כאן בענין כלי, יורה בדיוק ענין הכשרתם להתלבשות העצמות בהם, אשר זהו תכלית הנרצה מענין הכלים. כי סיבת התפשטות האור והסתלקותו אח"כ גרם וכו': יש חילוק בזה, כי בכלים דג"ר היה ההתפשטות גורם מציאת כליהם, ובכלים דז' תחתונות שהם זו"ן היה ההסתלקות גורם למציאות הכלים, כמו"ש בע"ח במול"מ פ"ג עש"ה.

והסתלקותו אח"כ גרם להעשות מציאת כלי: והנה לעיל אומר, דהאור חוזר של התפשטות א' עושה בחי' כלי, ופה אומר

כ) והנה הכלי הראשון אשר האציל המאציל נקרא כתר בודאי, אך מה שהאציל אח"כ על ידי זה הכלי הנקרא כתר, אז יקראו חכמה ובינה וכו'. אך עדיין עתה כולם בסוד יוד כתרים, ואחר התפשטות הב', אז נעשה שאר חלקי הספירה.

פנים מאירות

דהיינו בעולם הנקודים גופיה לא נתפשטו עוד כל ספירה וספירה לע"ס, אלא שיצאו עשרה חלקי הכתרים שבהם לבד. ועי' בפמ"ס. ואחר התפשטות הב' אז נעשה שאר חלקי הספירה: כלומר, אחר הסתלקות האור מגופא דב"ן שהם ז"ת דנקודים ואחר שביה"כ וירידתם לבי"ע, אז שוב עלו למ"ן לע"ב ס"ג ונתפשטה התפשטות ב' שנק' מ"ה החדש. ונמשך לאותו מקום שהי' בו התפשטות הקודמת שנסתלקה, ואז נעשה שאר חלקי הספירה מחכמה ולמטה לכל ספירה וספירה מע"ס דנקודים.

כ) והנה הכלי הא' וכו' נקרא כתר: כבר נתבאר שכל הפרצופים הקודמים לעולם הנקודים אין להם אלא כלי א' ועל כן כולם נקראים בשם כתר. מה שהאציל אח"כ עי"ז הכלי וכו' אז יקראו חו"ב וכו': היינו ע"ס דנקודים, שע"י עליית מ"ן נכללה המלכות בכל ספירה וספירה מט"ר ונעשה בכל אחד ואחד בחי' כלי, אשר אח"כ בהתפ"ב הבאה אחריהם, מתפשטת כל ספירה וספירה מע"ס ההם לע"ס שלימות בפני עצמה כח"ב חג"ת נהי"מ. אך עדיין עתה כולם בסוד יוד כתרים:

פנים מסבירות לענף ט'

הא' הוא התפשטות הרוחניות והב' הוא כלים ואברים שהעצמות מתפשט בהם עש"ה.

והנה ענין הא' ה"ס התפשטות אור א"ס ב"ה על ד' הבחי' הנודעות שהם: חכמה בינה ז"א ומלכות, שנקראות ע"ס דאו"י. וכשהאור ישר פוגע במסך שבכלי מלכות נעשה בחי' זיווג דהכאה, ויוצא מזיווג הזה ע"ס של או"ח מהמלכות עד הכתר. כמו שהאריך והרחיב הרב ז"ל עצמו לעיל בענף ד' עש"ה, ובפמ"א ובפמ"ס. ועיין בשה"ק דף שע"ז ובעה"ח שער מ"ז פ"א ופ"ב ושים עינך עליהם כי חוץ מהמקומות הנז' לא הכפיל עוד הרב לפרש תוכנם וצורתם דע"ס דאור ישר.

ועיון לעיל בעה"ח ענף ה' אות ט' שהאריך עוד הרב בענין א' הנזכר. וז"ל בקיצור אמנם הסתכלות זו הוא כך וכו'. וכאשר נסתכל המאציל וראה בנפש הנק' את, אז יצאו שרשי הכלים וכו', אך כלים אל הגוף שהם ז"ת עדיין לא היה כח בראיה זו עד שתפגע בנפש הנפש עצמה, וע"י הסתכלות ב' מלמטה למעלה היה האור חוזר ומלביש את ז"ת עכ"ל. **ותוכן** הדברים, שבכל ע"ס האצילות נוהגות ב' בחי' הסתכלות על המלכות. כלומר, התפשטות ע"ס דאו"י מא"ס ב"ה נקרא הסתכלות, על שם אור החכמה שה"ס אור העינים כמ"ש שם. ואומר, אשר הסתכלות הראשונה היא על המלכות, והמלכות מעלה או"ח ומלבשת את עה"ס מאו"י שזה מספיק

(א) אך עדיין עתה כולם בסוד יוד כתרין ואחר התפשטות הב' אז נעשה שאר חלקי הספירה. (אות כ') פירוש, כי ע"ס הנקודים המה רק בחינות הכתרין של עה"ס, באופן שכל ספירה וספירה מע"ס דנקודים חסרה ט"ס תחתונות דהיינו מחכמה ולמטה, עד שנמשכה לכאן התפשטות ב' המכונה מ"ה החדש, שאז יוצאות ט"ס תחתונות מכל ספירה וספירה של ע"ס הנקודים ונשלמות כאו"א מע"ס ההם על ע"ס שלימות מכתר עד מלכות.

והנה לכאורה נמצאים דברים הללו בהיפך מהמובא בכל המקומות בדברי הרב, אשר בע"ס הנקודים לא יצאה כי אם המלכות מכל ספירה וספירה, כי יצאו חסרות מט' ספירות הראשונות: כח"ב חג"ת נה"י. ואח"כ עם מ"ה החדש יצאו ט"ס הראשונות דכל אחת ואחת וכמו"ש בע"ח שער ח' ובהקדמת רחובות הנהר עש"ה. וכן מ"ש כאן אשר תשלום ע"ס דנקודים מחכמה ולמטה הוא ענין התפשטות ב' של עולם הנקודים, שלכאורה לא מצאנו לזה סמוכין בשום מקום, אשר יחס עולם האצילות יהיה דוגמת התפ"ב אל התפ"א.

ולהבין הדברים צריכים להבין היטב הדק את ב' העינים שיש להבחין בכל אצילות ע"ס, כמצווה לנו מפי הרב לעיל בע"ח ענף ה' וז"ל: אמנם דע כי יוד ספירות דאצילות המה ב' עינים,

וטעם הדבר תבין במובא בפמ"ס בענף א' אות י"א בביאור שורש דברי חז"ל שמתחילה ברא הקב"ה את העולם במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף עמו מדת הרחמים, עש"ה. וצריך שתדע אמנם כי אין ענין השיתוף הזה נגמר בפעם אחת בעשר ספירות הראשונות של הקו שהם ע"ס הראשונות דא"ק, אלא צריך שיעבור עליו ה' מדרגות: גולגלתא ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, כמ"ש בע"ה. ורק אז נשלם ענין הכלים במיתוק דמדת הרחמים באופן שיוכלו לסבול האור ולהשפיע לתחתונים. ולפי שענין ה' הזה נוהג בכל הפרצופין ובכל העולמות של אבי"ע, ע"כ נרחיב הדברים להבינם ממקורם ושורשם.

(ב) **ונקדים** על כן לבאר שורש ומוצא ענין התלבשות פרצוף העליון בתחתון, ואשר כל פרצוף תחתון הוא תולדה וכן לפרצוף העליון.

והענין תבין עם מה שנתבאר בפמ"ס בהקדמת אח"פ בתחילתו, מענין סדר העלמת ע"ס דכל התפשטות א' מכל גוף דה"פ א"ק, ושבמקומו חזר ונתפשט התפשטות ב'. והסתלקות זו נוהגת דוקא בגופים של הפרצופין, משום דא"מ ואו"פ באים בכלי אחד ובוטשים זה בזה ומסתלקים. אמנם בראשים דהפרצופים אין שם הסתלקות, משום דא"מ ואו"מ באים בב' כלים, וע"כ נשארה שם ההתפשטות הראשונה. ע"ש שהרחבנו הדברים בטעמים ונימוקים.

ואע"ג שענין התפ"א והתפ"ב הממלאות מקומה של התפשטות הראשונה שנעלמה לא כתב הרב אלא בעולם העקודים שהוא גופא דפרצוף ע"ב החיצון

לבחי' הראש של הפרצוף, ועדיין אין כאן בחי' כלים אלא שרשים לכלים, עד שהמלכות בעצמה מתפשטת ג"כ לע"ס פרטיות כח"ב חג"ת נהי"ם ואז נמשכת הסתכלות שניה על מלכות דמלכות, ומזווג דהכאה זה יוצאות ג"כ ע"ס דא"ח ומלבישות על ע"ס דא"י, שבוזה נגמר ענין הכלים שנק' גוף של אותו הפרצוף. ומה שהרב קורא את הגוף בבחי' ז"ת אע"ג שיש בו ע"ס, יתבאר בסמוך בע"ה. **והנה** נתבאר ענין א' המובא שם בענף ה', שהוא כולל התפשטות ע"ס דא"י וע"ס דא"ח בסוד הראש של הפרצוף בבחי' הסתכלות א'. ועוד ע"ס דא"י וע"ס דא"ח בסוד הגוף של הפרצוף בבחי' הסתכלות ב'.

וענין ה' הנזכר שהמה כלים ואברים שהעצמות מתפשטת בהם, הוא משתלשל ויורד בסדר המדרגות הנקראים: גולגלתא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. כלומר, שאין שום הארה נגמרת בטרם שמשגת כל ה' המדרגות הנזכרות ולפיכך יש להבחין ענין זה בכלהו ע"ס דאצילות. ושורש ענין ה' הזה נמשך מה' פרצופי א"ק, כמ"ש.

וזה שסיים שם הרב בענף ה' על ענין ה' הנז' וז"ל: **והנה צריך לכל זה שורש למעלה לב' בחי' אלו, ולכן צריכין אנו לדבר בסדר המדרגות מראש עד סוף עכ"ל** עש"ה. פירוש, לפי שב' הענינים הנזכרים הנוהגין בכל ע"ס דאצילות המה נמשכים משורשם העליון בא"ק, ע"כ הולך וממשיך לפרש סדר השתלשלות המדרגות דא"ק לכל פרטיהם מראש עד סוף, כמו שהולך ומבאר שם בהמשך הפרקים בשער עקודים.

האורות נקרא בשם העלאת מ"ן כמו"ש בסמוך. ובב"ן, שהוא עולם הנקודים, מתפעל בתכלית, כי נחשב שם לשבה"כ ומיתה וביטול כמו"ש במקומו.

ועפ"י הדברים האלה נפתח לנו השער להבין ענין התלבשות פרצוף העליון בפרצוף התחתון, אשר מקורו הוא מסיבת התעלמות האורות דהתפ"א מכל גוף, שאח"כ נמשכת התפשטות שניה הממלאת מקום ההתפשטות הקודם. ונודע דכל אור המסתלק מניח רשימו מאורו במקום שהיה שם בתחילה, שלפ"י נמצא שהתפשטות ב' מלבישה על הרשימו הנשאר בגוף מהתפשטות א', כי הרשימו דהתפ"א מתלבש בפנימיות התפ"ב. וזה התפשטות הב' נחשב לפרצוף התחתון שרשימו של גוף העליון מתלבש בתוכו כמו שנתבאר. ובזה נמצינו למדים שכל ה' פרצופין דא"ק מתלבשים זה בתוך זה, דהיינו כל גוף דעליון בראש וגוף של התחתון.

(ג) **וכדי** להסביר הענין על בוריו מוכרח אני לסדר לכלהו פרצופין דא"ק, מראש הקו הדבוק בא"ס ב"ה עד התלבשותו בעולם התיקון שהוא עולם האצילות. ואיך כל גוף של פרצוף עליון מתלבש בתחתון, שהוא בחי' התפשטות ב' של גופא דעליון.

ונודע שתחילת הכל נתפשט א"ס ב"ה והאיר ע"פ ד' הבחי' הנודעות עד שהגיע האור לבחי' הד' שהיא הכלי מלכות, שענינה מסך ופרגוד המעכב על אור א"ס ב"ה שלא יתפשט לבחינתה, שעיכוב זה נשרש בה מכח צמצום הא'. והנה ע"י עיכוב זה שבבחי"ד הנזכר, נעשה שם בחי' הכאה מכח ירידתו של

כמ"ש שם, אמנם כבר רמז לנו הרב להדיא לעיל בענף ז' בעה"ח שהוא משפט שוה המקיף בכל פרצופי א"ק וז"ל: **והמשכיל יבין שגם בא"ק היה כל אותו הצמצום שבארנו למעלה בעקודים עכ"ל**. פירוש, דאחר שביאר ההעלם דהתפשטות הראשונה מעולם העקודים וענין התפשטות ב' שמילא מקומו, אומר דכל זה נוהג ג"כ בא"ק הפנימי שעולם העקודים מלביש עליו. ואומר שם עוד וז"ל: **גם אותם שנבאר לקמן בע"ה בענין צאת הנקודים ממנו ופריס חר פריסא בטבורא דיליה וכו' עכ"ל**. פירוש, כי גם זה הצמצום נה"י דא"ק שבעולם הנקודים שה"ס גופא דס"ג החיצון דא"ק כמש"כ שם מדמה אותו לענין הסתלקות האורות דעולם העקודים ששויים זל"ז. ולמעלה מענין זה אומר הרב עוד וז"ל: **והנה מכאן תוכל להבין, איך שיש ג"כ בעולם העקודים מציאות ביטול מלכים בצד מה, כדמיון אותם המלכים שמלכו בארץ אדום ומתו ונתבטלו עכ"ל**. פירוש, אשר העלם האורות דעולם העקודים ושביה"כ דעולם הנקודים, שוים זה לזה.

והנה נמצינו למדים במפורש מפי הרב ז"ל, אשר ענין התעלמות האורות בסוד התפ"א והתפ"ב נוהגת בשוה בכל הפרצופין: בגולגלתא, שהוא א"ק הפנימי. בע"ב, שהוא עולם העקודים. בס"ג שה"ס צמצום נה"י ופרסא, כמו"ש במקומו. ובב"ן, שהוא עולם הנקודים. אלא שעם ירידת המדרגות גם ענין התעלמות האורות מתפעל ונגרע. וע"כ בעקודים, נקרא בשם העלם והסתלקות האור לבד. אמנם בס"ג שהוא צמצום נה"י, נקרא בשם צמצום ב' וכמו"ש בסמוך. והסתלקות

המלכות של ראש הזה בסוד הסתכלות ב' שהוא גופא דא"ק הפנימי, שהוא נקרא פרצוף גולגלתא דא"ק. אמנם גם הוא נעלם מהתחתונים להיותו רק בחי' שורש לעולם הנקודים, אבל לא לעולמות התחתונים, כמו"ש, שלתחתונים נחשב בחי' שורש דשורש לבד.

ובזה תבין מ"ש הרב בעה"ח ענף ה' והמשכיל יבין שגם בא"ק היה כל אותו הצמצום שבארנו למעלה וכו', עכ"ל. אינו סובב על ראש דא"ק, הס מלהזכיר, כי גם אפי' בראשים דפרצופין התחתונים אין נוהג בהם הסתלקות ולא כלום כמו"ש לעיל באות ב' ע"ש ואין צריך לומר בראש הא', אלא הכונה על פרצוף גולגלתא שהוא מתלבש ונעלם בע"ב החיצון, דהואיל שהוא בחי' התפשטות המלכות לבד, נמצאים האו"פ והאו"מ באים בכלי אחד, שזה גורם הסתלקות האור דהתפ"א של הגוף כמו"ש לעיל ובמקומו נמשך התפ"ב המלביש על הרשימו דהתפ"א.

והנה התפ"ב זו נק' ע"ב החיצון, ובתוכו מלוּבש ונעלם פרצוף גולגלתא שה"ס הרשימו דהתפ"א. אמנם תדע שגם התפ"ב זו בהכרח שתתפשט בבחי' ראש וגוף, דהיינו בבחי' הסתכלות א' והסתכלות ב' כמו שכייל לן הרב ז"ל בענף ה' הנ"ל.

והנה פרצוף ע"ב זה כולו בבחי' ע"ס דראש וע"ס דגוף, נמצא מלביש על פרצוף גולגלתא ומסתיים על בחי' הטבור דגולגלתא. והטעם שלא נתפשט עד סיום הקו, נתבאר בהקדמת אח"פ בפמ"ס ואכמ"ל.

ודע דכל הדרושים המדברים מראש וגוף דא"ק, סובבין על ע"ב החיצון הזה,

אור העליון עליה, וע"י זווג זה יצאו ע"ס דאו"ח מלמטה למעלה והלבישו לכל ד' הבחי' עד הכתר כמ"ש בענף ד'. ואלו הם ע"ס הראשונות שנקראות ראש הקו הדבוק בא"ס ב"ה. כמו"ש בשעה"ק שער א' הקדמה ד' ד"ה והנה, ובע"ח שער א' דרוש עגולים ויושר ענף ד' ד"ה ונתחיל ע"ש.

אמנם ע"י התפשטות זו עדיין לא נעשה בחי' סוף וסיום אל הקו, אלא רק בחי' שורש לסיום, עד שהמלכות בעצמה מתפשטת עוד לע"ס פרטיות שבה, מכתר עד מלכות בבחי' ע"ס דאו"י, וע"י כן נעשה זווג שני דהכאה על מלכות שבמלכות, ושוב יוצאות ע"ס דאו"ח ומלבישות לע"ס דאו"י עד הכתר ואז נעשה סיום בקו. כמו שהבאנו לעיל, דמהסתכלות א' על המלכות יוצא הראש של הפרצוף, ומהסתכלות ב' על מלכות דמלכות יוצא הגוף של הפרצוף, עי' לעיל אות א'. והנה כללות כל התפשטות הנזכר, ראש וגוף יחד, נקרא א"ק הפנימי, המסתיים על הנקודה האמצעית של צמצום א'.

והנה מראשו של א"ק הפנימי אין מדובר כלל, להיותו רק שורש עליון מאוד, כנודע שבכל ראש אפי' מהפרצופין התחתונים אין בו גילוי כלי, אלא בחי' שורש לכלים לבד, ומכ"ש הראש הא' שאין ממנו שום גילוי כלל שיהיה לנו במה לעסוק הימנו. ורק פעם אחת בע"ח שער שביה"כ פ"ו מרמז שם עליו הרב בקצרה וז"ל: **ולעילא מן גולגלתא דליה, יש בו דוגמת בחי' עתיק דאצילות עכ"ל** עש"ה. שכוונתו על ראש דא"ק הפנימי הנ"ל. וכל המדובר בע"ח ובכל כהאר"י מא"ק הפנימי, סובב בדיוק על התפשטות

שרשי כלים, וע"כ גם המלכות של ראש מתפשטת עד מלכות דמלכות, שמהסתכלות ב' עולה או"ח ובוה מתגלים הכלים. וכללות התפשטות זו ראש וגוף יחד, נקרא פרצוף ס"ג החיצון. וראשו של ס"ג זה מלביש לגופא דע"ב מגרון עד הטבור דא"ק *ובטבור מסתיים מלכות של ראש בבחי' הסתכלות א'. ואח"כ חוזרת המלכות ומתפשטת לע"ס פרטיות שבה מכתר עד המלכות, ותופסת מקום **מטבורא דא"ק עד סיום שלו ומעלה או"ח, ומתגלים הכלים שלה בבחי' התפ"א, כנ"ל בפרצופין העליונים. וזהו גופא דפרצוף ס"ג. (צ"ל חזה. **כוונתו על נקודות דס"ג שרק הם ירדו למטה מטבור דא"ק.)

(ד) **והנה** בגופו של פרצוף ס"ג זה קרה ג"כ ענין הסתלקות האורות כמו בעליונים ממנו, והוא שנקרא בדברי הרב צמצום נה"י ועליית מ"ן. וזה ודאי צריך ביאור, מה נשתנה גופא דס"ג מכל העליונים לכנותו בשם חדש **צמצום נה"י** בערך הכלים, ועליית מ"ן בערך הסתלקות האורות למעלה, מה שלא נזכר רמז מזה בפרצופין הקודמים. ותוכן דברים אלו יתבאר בע"ה לקמן בענף ט"ו כי שם מקומם, אמנם להמשיך הענין אבאר כאן בקצרה שיספיק לשלימות הענין.

וצריך שתדע, שראש הס"ג המלביש לא"ק מגרון עד הטבור, הוא שורש או"א עילאין. וגופא דס"ג המתפשט מהמלכות של הראש העומדת במקום הטבור עד סיום רגלי א"ק, הוא שורש ישו"ת. ולפיכך מכאן ואילך נכנה אותם בשמות הללו כדי לקצר בלשון.

והנה כללות הס"ג נחשב מבחי' ג' ראשונות שהם כתר חכמה בינה

אשר מבחי' גולגלתא וע"ב דע"ב הזה ג"כ אינו מדבר כמו"ש בענף ה' ותחילת הדיבור והעסק מתחיל מאח"פ שלו כנזכר שם. וענין עולם העקודים ה"ס הגוף של פרצוף זה, שבו האריך לבאר כל הפרטים של הסתלקות עה"ס שלו, וענין ביאת התפ"ב לשם בכל הפרטים.

והנה בראש של ע"ב ודאי לא היה שום הסתלקות, אמנם בבחי' הגוף שלו שהוא התפשטות המלכות של הראש, באים או"פ ואו"מ בכלי אחד ובוטשים זב"ז עד שנעלם ונסתלק האור ונמשכת התפשטות שניה למקומו של התפשטות הקדום שנסתלק, אמנם רשימו דהתפשטות הא' נשאר מלוכש בתוכיותה של התפ"ב.

והנך מוצא שכל ענין התפ"ב שנמשך לכאן, אינו בא רק להשלים על גרעון שבכלים של הגוף שבפרצוף העליון, כי מסיבת האו"פ והאו"מ המעוקדים בכלי אחד, בוטשים זב"ז ואין הכלים יכולים לסבול האור שבתוכם עד שמסתלקים, וכדי להשלים גרעון זה יוצאת התפשטות ב' ומלבישה ומגינה על גוף העליון שיתקיימו בו האורות ולא יסתלקו עוד כמקודם. ותבין בזה שיש צורך לכל פרצוף עליון בקיומו של פרצוף התחתון המלביש לגופא שלו, משום דאי לאו פרצוף התחתון שהיא בחי' התפ"ב, לא היה קיום לאורות דגופא שלו וזכור זה.

והנה התפשטות הב' שנמשך והלביש על גופא דע"ב בהכרח שיתפשטו ג"כ בראש וגוף כמו העליונים ממנו כי טעם אחד לכולם כמ"ש הרב בענף ה' כנ"ל דמהסתכלות א' על המלכות יוצאים רק

כנודע, ואין בו מבחי' למטה מטבור שה"ס זו"ן ובחי"ד כלום. כמו"ש בהקדמת אח"פ. וא"כ צריך להבין, מה טעם שישסו"ת התפשטו למטה מטבור למקום נהי"מ דא"ק ובחי"ד. ועי' לקמן בענף ט"ו, שפרשנו על דרך קודם ונמשך כפי דרכנו, אמנם יחד עם זה יש בזה כוונה נפלאה מהמאציל העליון שלולא זאת לא היתה שום מציאות לקיום העולמות.

וזה שורש מאמר חז"ל מתחילה נברא העולם במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתף עמו מדה"ר. פירוש, כי בחי"ד נקראת מדת הדין כי בה היה הצמצום הראשון, שמשם ולהלאה נתרוקנה מאור א"ס ב"ה והותקנה בסוד או"ח ע"י הקו הנמשך מא"ס ב"ה אליה. וג' בחי' הראשונות שה"ס חכמה בינה וז"א דאור ישר נקראות מדת הרחמים, בשביל שבהם לא נגע ענין צמצום א' ולא כלום. כמו שהרחבנו בביאורם בפמ"ס בענף א' ומשם תבין ענין זה על בוריו.

וזה אמרם ז"ל, מתחילה נברא העולם במדת הדין שהיא בחי' ד'. ועד"ז יצאו ב' פרצופי א"ק הראשונים: פרצוף גולגלתא ופרצוף ע"ב. וראה שאין העולם מתקיים, פירוש, דכל גוף מפרצוף נקרא עולם, וראה, אשר הכלים אינם יכולים לסבול האור, כי כל האורות היו חוזרים ומסתלקים, עמד ושיתף עמו מדה"ר, שענין השיתוף הזה נעשה בכח התפשטות הס"ג למטה מטבור, למ"ה וב"ן הפנימים שהם זו"ן דא"ק הפנימי.

והענין דעד כאן היו ג' בחי' הראשונות בפ"ע בסוד ט"ס הראשונות דאו"י, ובחי"ד היתה בפ"ע בסוד העלאת ע"ס דאו"ח, וכיון שכל השפע היורד לעולמות

הוא מסוד או"ח, ראה שהעולם היה מושפע מבחי"ד שהיא מדת הדין לבדה, אשר ע"כ צריכה המלכות להכלל בכל בחי' ובחי' מג' בחי' הראשונות שהם מדת הרחמים. באופן שיהיה דו"נ בכתר ודו"נ בחכמה וכו', שאז נמצאת המלכות שהיא הנוק' מחוברת ומשותפת בכל מדה ומדה ממדת הרחמים. ונמצא שיש בכתר לבדו ע"ס דאו"י וע"ס דאו"ח, כי ע"ס דאו"י ה"ס הדכר דכתר, וע"ס דאו"ח ה"ס הנוק' שנכללת שם ומעלית שם האו"ח, וממילא נמתקת המלכות מאוד ומכ"ש האו"ח הנמשך ממנה, שהוא עתה בסוד הרחמים העליונים. ומהכתר נמשך השפע הנז' אל החכמה, ומחכמה אל הבינה, וממנה לזו"ן התחתונים. שבאופן זה מתמזג השפע בצורה הרצויה שיוכלו התחתונים לקבלה.

ה) וצריך שתדע סוד עליות וירידות הפרצופין המובא בזוהר ובכהאר"י, אשר בעלות התחתון למקום העליון נמצא פושט צורתו ומקבל לצורת העליון. וכן ברדת העליון למקום התחתון נמצא מקבל לצורת התחתון ממש, וצורת עצמו נעלמת לגמרי. כמו"ש במבו"ש ש"ו ח"ב פ"א. וענין זה נקרא בלשון הזוהר גניזו כי כן פירש הרב בשער מאמרי רשב"י בראשית דף י"ג עש"ה, ויונעם לך.

ומובן בזה שברדת ישסו"ת למטה מטבור דא"ק, עד לסיום שהוא מקום זו"ן התחתונים דא"ק הפנימי, נמצא שנעלם מהם צורת עצמם, וקבלו לצורת זו"ן התחתונים ממש. באופן שיש"ס נתחבר והיה לאחד עם ז"א, וכן התבונה נתחברה והיתה לאחת עם הנוק' שהיא המלכות ובחי"ד. אשר העלם זה

הפנימי, עם כל הארותיהם שקבלו מזווג או"א עילאין, שז"ס עמד ושיתף עמו מדה"ר, והבן היטב.

ונודע שאין העדר צורה נוהג באורות עליונים בעת שיבה וביאה, אלא

תוספת צורה יש כאן. כמ"ש בשער מרשב"י באד"ז דף רס"ז ובע"ח שער כ"ט פ"ז. ובזה תבין שבחי' ישסו"ת וזו"ן נשארים גם שם בקביעות באו"א עילאין, ולא עוד אלא שעיקרם נשאר באו"א ורק ענפיהם נמשכו למקומם, וכן בישסו"ת וכן בזו"ן ואכמ"ל.

(ו) **ובזה** תבין דברי הרב לעיל בענף ח' אות ו' וז"ל לשון זהב והנה רצה להוציא גם

מן מ"ה וב"ן שבו הפנימים חיצוניותם לחוץ, ואז עלו כל בחי' ס"ג הפנימים הטמונים תוך מ"ה וב"ן הפנימים ועלו עמהם גם מ"ה וב"ן הפנימים, ואז אלו מ"ה וב"ן המה המ"ן שלהם אל הטעמים עצמם דס"ג שאינם מלובשים תוך מ"ה וב"ן, והם בערך או"א אל ישסו"ת, כי כמו שלצורך עיבור זו"נ מזדווגין או"א עילאין וישסו"ת נכללים עמהם, כן הכא וכו' ואז מולידים בחי' ב"ן דחיצוניות וכו'.

פירוש כי כל ענין הנ"ל של העלאת מ"ן לצורך השיתוף במדת הרחמים,

הכל הוא בשביל זו"ן התחתונים, כי כללות השפע הנשפע לעולמות הוא מזו"ן ולא מלמעלה מהם כנודע. ועוד, שענין בחי'ד שהיא מדת הדין רק בהם הוא נמצא. וע"כ נתלה כל הענין הזה בסבה שרצה המאציל להוציא מ"ה וב"ן לחוץ, מתוקנים לצורך התחתונים. ואומר ע"כ, שאז עלו כל בחי' ס"ג הטמונים במ"ה וב"ן דא"ק הפנימי. כלומר, אשר גופא דס"ג נתפשט למקום זו"ן הפנימים

ודאי נחשב לגרעון ולפגם בערך ישסו"ת, ולא עוד אלא שפגם זה נוגע ג"כ לאו"א עילאין שהם בחי' ראש הס"ג המלבישים מפה עד הטבור דא"ק. והגם שהמה לא נתפשטו למטה מטבור, עכ"ז יש להם חיבור גמור עם ישסו"ת להיותם ראש וגוף פרצוף אחד, ולפיכך חזרו ועלו ישסו"ת לשורשם לאו"א עילאין שלמעלה מטבור.

ובהיות ישסו"ת וזו"ן כבר נתחברו לאחד בסוד הירידה כנז', לפיכך נמצאים גם כן בעת העליה שזו"נ עולים ונמשכים אחריהם להיות כח ישסו"ת נכלל בהם. ולפיכך עלו ארבעתם יחד לאו"א עילאין, וכן או"א למעלה מהם ואכמ"ל והמ"י.

נמצא בזה שכל הדכורין נתחברו לבחי' אבא עילאה ממש כנ"ל שבעלות התחתון למקום העליון נמצא קונה צורתו, ונמצא ז"א כלול בישסו"ת וישסו"ת באבא עילאה. וכמו כן גם הנוקבין, דהיינו המלכות עם התבונה נתחברו יחד ונתתקנו לבחי' נוקבא דאבא עילאה, שבוזה נכללה המלכות במדת הרחמים דאבא עילאה.

ואז ירדו ע"ס דאור ישר בסוד ע"ס דאבא עילאה שבהם נכללו יש"ס וז"א, עד למסך של הנוקבא המתוקנת מתבונה ומלכות יחד, שהיא העלתה כנגדם ע"ס דאור חוזר, שה"ס זווג או"א עילאין. ואח"כ חזרו וירדו כאו"א למקומו, כי ישסו"ת חזרו למקומם עם הארתם שקבלו מזווג או"א עילאין, ונשארו אמנם למעלה מטבור תחת או"א עי' ושוב לא ירדו למטה מטבור כמקודם. וכן זו"ן חזרו וירדו למקומם למטה מטבור דא"ק

נקראים בן ובת, כנודע שבירידתה אליהם קבלה שמותם. וכן ישראל סבא הוא שם ז"א, כי ז"א בגדלות נקרא ישראל כנודע. **וכמו** כן ט"ר דראש ס"ג שנקרא חכמה, אשר עד כאן לא היה בהם שום נוק' ובחי' מלכות, אלא ט"ר דע"ס דאו"י לבד, שהאו"ח הגיע אליהם בסוד הבינה שהיא בחי' מלכות שלו. אמנם עתה בסיבת עליית מ"ן הנז' אל ראש דס"ג, נמצא שנתתקנה בו בחי' נוק' מתבונה ומלכות יחד, שמכאן ואילך גם החכמה בעצמה נמצאה בדכר ונוק'. ובסיבת החידוש הזה קנתה גם החכמה שם חדש, שהוא או"א עילאין.

וטעם קריאת שם זה הוא, כי כל המלאכה הזאת שהיא התפשטות הישסו"ת לתוך מ"ה וב"ן כדי להעלות מ"ן וכו', הכל נקרא על שם החכמה שהוא בחי' ראש דס"ג. ולמה עשתה ככה להשפיל ולגרוע בחי' הבינה, כבר נתבאר שהוא לטובת תיקון זו"נ התחתונים, שיהיו משותפים במדת הרחמים כנ"ל באריכות. ולפיכך נבחנת החכמה בזה בסוד הרחמים שלה, כרחם אב על בנים, כי כמו האבות שמשפילים ומטריחים את עצמם לצורך גידול הבנים, כן החכמה השפילה את הבינה והוציאה למקום זו"נ, גם תיקן בעצמו בחי' נוק' שהוא ג"כ גרעון בערכו, אשר כל זה עושה לטובת זו"נ התחתונים. ובסוד זה נק' זו"ן מכאן ואילך בן ובת והחכמה נקראת מכאן ואילך אבא ואימא, כי נבזון ביניהם יחס אבות אל בנים.

והנה כל האריכות הנ"ל נרמז בזהר במלות קצרות וז"ל: **אבא הוציא את אימא לחוץ אודות בנה, ואבא עצמו**

דא"ק, כי אורו של ז"א נקרא מ"ה ואורה של הנוק' נקרא ב"ן כנודע. ומדייק ע"כ לומר, הטמונים תוך מ"ה וב"ן, ללמדך שירדו ממעלתם והושוו לבחי' זו"ן התחתונים, שזה נק' טמינה וגניזה, על שם שאח"כ עתידין להתגלות, דהיינו לאחר עלייתם.

וזה אמרו שעלו עמהם גם מ"ה וב"ן הפנימים, דהיינו בסבת הגניזו דישסו"ת בהם. וזה אמרו, **שהמ"ה וב"ן נעשו למ"ן אל הטעמים דס"ג, שלא נתלבשו במ"ה וב"ן**, שהם בחי' ראש דס"ג שהם שורש או"א עילאין. וזה אמרו, **שהם בערך או"א אל ישסו"ת**, כלומר, דהטעמים שלמעלה מטבור יש להם ערך או"א. ונת"א, שה"ס גופא דס"ג שנתפשטו למ"ה וב"ן יש להם ערך ישסו"ת. ומרמז לנו הרב בזה ענין נכבד, אשר שורש או"א עילאין ושורש ישסו"ת, נמשכים מהמקום הזה בדיוק, משא"כ מקודם זה נקראים חכמה ובינה לבד.

והענין כי בכללות נקרא הס"ג חכמה כמו"ש בענף ח' אשר ע"ב הוא כתר וטעמים, ס"ג הוא חכמה ונקודות. ולפי"ז נמצא, שראש דס"ג ה"ס חכמה, ופה דראש הס"ג שהיא מלכות שלו ה"ס בינה בערך הראש. אשר בינה זו נתפשטה בעצמה לע"ס בסוד גופא דס"ג. ונמצא כי הראש ה"ס חכמה והגוף שנתפשט מהמלכות שלו ה"ס בינה, כי בינה היא בחי' גוף אל החכמה כמו"ש בכ"מ.

וע"כ בשעה שהבינה הנז' נתפשטה ונטמנה תוך מ"ה וב"ן ונגרעה מערכה הקדום, אז קנתה בזה שם חדש שהוא ישסו"ת. כי תבונה היא אותיות בן ובת כמו שרמז ע"ז באדרא זוטא וזו"נ התחתונים

אתתקן כעין דו"נ. פירוש, החכמה שה"ס ראש ס"ג, הוציא את אימא שה"ס הבינה וגופא דס"ג לחוץ, היינו למטה מטבור ששם בחי' נה"י דא"ק, וכל נה"י לבר מגופא, וע"כ נקרא לחוץ. ומפרשים, שהוצאה זאת עשתה אודות בנה, דהיינו לטובת הבנים שהם זו"ן. ואבא עצמו אתתקן כעין דכר ונוק', דהיינו בכח עליית מ"ן, כמו שנתבאר לעיל.

ז) **והנה** נתבאר היטב ענין גופא דס"ג הנק' ישסו"ת, ואשר גם בו קרה ענין הסתלקות האור כמו בגופין דעליונים שהוא ענין צמצום נה"י והעלאת מ"ן. גם נתבאר איך העלאת מ"ן הנז' גרם הזווג בראש הס"ג הנק' או"א עילאין, שעל ידי הזווג הזה נתחדשו האורות דגופא דס"ג הנקרא ישסו"ת בחידוש נפלא, בסוד השיתוף דמדת הרחמים במדה"ד.

והנה אחר ההתחדשות הנזכר, חזר ויצא אור דישסו"ת דרך נוק' עינים, ונתפשט במקומו הראשון למטה מטבור בסוד התפשטות ב', שהמה ע"ס דנקודים שנקראים פרצוף ב"ן, והלבישו לנה"י דא"ק אל מקום שבו היה התפשטות א' של ישסו"ת.

והנה פרצוף ב"ן הנזכר, הנה גם הוא נתפשט בראש וגוף כמו המדרגות הראשונות, להיות טעם אחד לכולם כנ"ל באות ב'. וגם בגוף שלו קרה ענין ההסתלקות כמו בעליונים, שהסתלקות זו נקראת בשם שביה"כ. ואף על פי שכבר נשתתף מדה"ר בדין, אמנם שיתוף זה הועיל רק בג"ר, מפני שהמלאכה הזו הנז', לא נעשית אלא באורות דישסו"ת שהיא בחי' ס"ג, והס"ג מג"ר הוא. ולפיכך

לא הועיל עוד לז"ת שהם זו"ן התחתונים. ואכמ"ל ויתבאר בע"ה במקומו.

והנה אחר שביה"כ הנז', חזר והתפשט התפשטות ב' באותו מקום של התפשטות הקדום שנסתלק, ע"ד הפרצופין העליונים. והתפ"ב זו נקרא מ"ה החדש, שעמו יוצאות גם ט' ספירות התחתונות של פרצוף ב"ן כמו"ש במקומו אשר בהתפשטות זו כבר הגיע השיתוף דמדה"ר גם בז"ת שהם זו"ן התחתונים, ולפיכך נתקיים העצמות בכלים ולא נסתלקו יותר כמקרה הפרצופים העליונים ממנו.

ועתה מובנים היטב דברי חז"ל ראה שאין העולם מתקיים, דהיינו בכל גוף וגוף מפרצופין העליונים שנקרא עולם, אשר העצמות לא היה יכול להתקיים בהם כאמור, עד ששיתף עמו מדת הרחמים, שזה נעשה ונגמר ביציאת מ"ה החדש מן המצח. וכמו"ש ע"ז בע"ה ש"ג פ"ב בסו"ה ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים, שיתף רחמים בדין ע"ש. ולפיכך מכאן ואילך נתקיים העולם, ונתלבש העצמות בכלים ושוב לא נסתלק.

ועם כל האמור זכינו להשכיל ולדעת דברי הרב בענף זה, אשר עולם התיקון שהוא מ"ה החדש הנז' ותשלום ט"ס תחתונות דב"ן שמחכמה ולמטה, הן הם בחי' התפ"ב של התפשטות הקדום דעשרת הכתרים של הנקודים הנק' פרצוף ב"ן, כמבואר.

גם נתבאר היטב ענין הב' המובא בע"ה ענף ה' שעמדנו עליו שם, שה"ע כלים ואברים שהעצמות מתפשטת בהם כנ"ל באות א' מדוע אינו נגמר בטרם שיעבור עליו ה' המדרגות גולגלתא וע"ב ס"ג מ"ה

אמנם הכל הולך אל מקום אחד, כי להיות מקורו של התלבשות פרצוף עליון בתחתון נמשך מענין הב' כנ"ל באות א' ע"ש אשר כל הארה אינה נגמרת בטרם שיעבור עליה ה' המדרגות: גולגלתא ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, שכל מדרגה היא בחי' התפשטות ב' של מדרגה העליונה ממנה, שמשום זה נמצאת מלבשת לאותו המקום שבאה לשם לתקן, והוא בחי' הגוף של העליון, כי בראשים אינו נוהג הסתלקות ואין צריך להתפ"ב.

ולפיכך כייל לן הרב בע"ח ובמב"ש ש"ג ח"ב פ"א דהגופות דכל הפרצופין מתלבשים ונעלמים כל אחד בתחתון הימנו, והראשים דכל הפרצופין נשארים תמיד מגולים ע"ש. וזה חוק כללי בכל מיני התלבשות שבכל הפרצופין דא"ק ואבי"ע כמו"ש לעיל.

אמנם בפרטיות יהיה המדובר לפי ערך אותו המבוקש שראוי להשכיל באותה ההלבשה. כי לפעמים צריכים להבין הענין לפי ערך הראש של הפרצוף העליון, ולפעמים בערך הגוף של הפרצוף העליון לבד, וכדומה, לפי המבוקש שעליו סובב הדרוש ההוא. ומה שאומר שרק מלכות דעליון מתלבשת בתחתון, יהיה המדובר לפי ערך הראש של פרצוף העליון, שכל בחי' הגוף המתלבש אינו אלא בחי' התפשטות המלכות של הראש לבד כנ"ל באות ב' ע"ש. ומה שאומר שז"ת דעליון מתלבשים בתחתון, יהיה המדובר לפי הגוף דעליון בערך עצמו, כי הגם שהיא בחי' מלכות לבד בערך הראש, אמנם הוא מתפשט לעצמו בע"ס ג"כ כמו הראש, וע"ס של הגוף נקראות תמיד ז"ת

ב"ן. ובאמור מובן היטב שבטרם יציאת מ"ה החדש, אי אפשר לעצמות להתלבש בכלים אלא הולך ומסתלק, כי למיתוק מדת הרחמים הם צריכים שזה אינו נגמר אלא עם יציאת מ"ה החדש.

גם נתבאר המקור של התלבשות עליון בתחתון, שנמשך גם כן מענין הב' הנז' כמבואר, אשר התפשטות הב' שה"ע פרצוף התחתון, מלביש על רשימו דהתפ"א שהוא הגוף של פרצוף העליון. ובגלל הדבר הזה נחשב ג"כ פרצוף התחתון לבחי' תולדה ובן של פרצוף העליון, להיותו בחי' התפשטות שניה מגופא שלו, ונמצא פרצוף ע"ב, בן ותולדה דפרצוף גולגלתא. וכן פרצוף ס"ג, בן ותולדה דפרצוף ע"ב. וכן מ"ה וב"ן, המה בנים דישסו"ת, שהוא בחי' גופא דס"ג, כי ע"ס דנקודים הנק' ב"ן, נחשבים ג"כ על בחי' ישסו"ת.

(ח) **ובזה** יובנו דברי הרב בענין התלבשות הפרצופין זה בזה, שלפי שטחיות הלשון יהיו דבריו סותרים זה את זה בכמה מקומות, שפעם אומר שרק המלכות דפרצוף העליון מתלבשת בתחתון וט"ס הראשונות של העליון נמצאות מגולות. ופעם אומר, שנה"י דעליון מתלבשים בתחתון. ופעם אומר, שז"ס תחתונות דעליון מתלבשות בתחתון וג' ראשונות דעליון נשארות מגולות. ופעם אומר, דט"ס תחתונות דעליון מתלבשות בתחתון ורק כתר של העליון נשאר מגולה. ופעם אומר, דרק ז"ת דמלכות דעליון מתלבשות בתחתון. וכמוהם עוד סתירות מרובות לכאורה, שאכמ"ל ויתבארו עוד במקומם.

כמ"ש במקומו. ומה שאומר שרק ז"ת דמלכות דעליון מתלבשים בתחתון, מרמז לנו בזה שהפרצוף התחתון שהוא בחי' התפ"ב, אינו ממלא כל המקום של התפשטות הקדום, כי הכתר אינו יוצא בהתפ"ב אלא נשאר נעלם בפה דראש העליון כנ"ל בע"ח ענף ז'. ונודע שכתר כולל ג"ר דג' ראשונות הם ע"ב וכתר כנ"ל בענף ח' בעה"ח אות ג' עש"ה בפמ"א ולפי"ז נמצא שבערך הראש דעליון, אין התחתון מלביש יותר כי אם ז"ת של המלכות שלו לבד.

ומה שאומר שט"ס תחתונות של העליון מתלבשות בתחתון, יורה על כללות הראש שנקרא כתר לבחי' הגוף שלו, שהוא בערך הזה ט"ת כלפי הראש, כמ"ש לעיל בענף ח' בעה"ח ובפמ"א שם אשר כללות הראש נק' כתר. ושם ביארנו הטעם בפרטיות, ובכללות תדע שכל שורש שאין עצמותו מתפשטת לתחתון אלא הארתו לבד נק' כתר. וכיון שבראש עדיין אינם ניכרים הכלים והם שם בבחי' שורש לכלים לבד כנ"ל ע"ש ובערך זה נק' הראש כתר והגוף ט"ת.

(ט) **ובזה** יובן הטעם שכתב הרב בענף זה על ענין כלי דעקודים שנק' כתר, מפני שהכתר לעולם קרוב אל המאציל, שלכאורה יש לדייק מהמובא בע"ח ובשה"ק אשר א"ס ה"ס הכתר, ובשער אבי"ע מובא שהוא אמצעי בין מאציל לנאצל, ובשער מרשב"י אומר שכל ת"ת דעליון ה"ס כתר בכל ה' הפרצופין א"א או"א וזו"ן.

אמנם כל כתר יורה שורש כאמור, ולפיכך יש להבין שורש באור וכן שורש בכלים. והנה שורש האור ה"ס א"ס

ב"ה, כנודע בכ"מ שאין לך שום אור גדול או קטן שלא יהיה נמשך מא"ס ב"ה, ומסוד הכתר הזה אינו עוסק הרב אלא ברמז באיזה מקומות של הכרח, דהיינו לעיל בענף ד' ובשה"ק, דהיינו במדובר מסוד ע"ס דאו"י שבהכרח צריך לרמז עליו, אמנם בכל פרטיות הכתרים המובאים בספרי הרב וכן בשאר ספרי המקובלים, יהיה המדובר בסוד הכתר דבחי' כלים שה"ס מלכות החוזרת להיות כתר בסוד ע"ס דאו"ח כנ"ל בעה"ח בענף ג' ובענף ד' עש"ה. ובערך זה נקראים ה' פרצופין דא"ק בכללות, בחי' כתר לכל העולמות כולם, והוא מטעם שכלים דה"פ א"ק נובעים ויוצאים מצמצום א' כנ"ל ע"ש. ומשום זה אפילו הגופות של ה"פ א"ק אינם נחשבים לבחי' כלים לתחתונים כי אין בהם אלא כלי אחד שהיא המלכות דבחי"ד כנ"ל ע"ש, ולכן אין הארותיו דא"ק מגיעין לתחתונים אלא דרך עולם האצילות, ששם כבר מתוקנים עשרה כלים שה"ס תיקון הקוין בשיתוף דמדה"ר כנ"ל בפמ"א. וגם בחי' כתר הנז' שהוא שורש לאו"ח, נקרא ג"כ באיזה מקומות בזוהר וכן ביתר ספרי המקובלים בשם א"ס ב"ה. וכבר תירץ זה הרב בע"ח שמ"ב ע"ש אשר הכתר ה"ס אמצעי בין מאציל לנאצל, ולפיכך נק' לפעמים בשם א"ס ב"ה בערך אותו הפרצוף, ואכמ"ל בזה. ויתבאר בהרחבה בענפים הבאים.

והן הם דברי הרב בענף זה, דע"כ נק' הכלי דע"ס דעקודים בשם כתר, מפני שלעולם הכתר קרוב אל המאציל. כלומר, דכל עוד שאינו מתוקן בסוד תיקון הקוין בשיתוף דמדת הרחמים המכריעין בין חסד ודין, עדיין אין שם

(י) ולפי"ז קשה לכאורה, דברוב המקומות בע"ח ובשה"ק ובמבו"ש אומר הרב, שע"ס דנקודים הם סוד עשר מלכיות לבד, דע"כ נק' מלכין קדמאין כנודע.

ולהבין את זה צריך שתדע כלל גדול המקיף לכל הדרושים של הרב ז"ל, אשר ב' ערכים נבדלים יש בכל פרצוף וספירה, דהיינו ערך מדת הכלים שבו וערך האור הנשפע בכלים ההם, כי לפעמים נמצאים בערך הפכי זה מזה ממש, כמו שהאריך בזה בע"ח שער כ"ג פ"ו וז"ל: דע שבתחילה מתחיל לגדל החלקים העליונים ואח"כ מתחיל לגדל החלקים התחתונים, שהרי בהכנסת המוחין התחתונים נכנסים מתחילה, אך בגדלות ז"א עצמו, העליונים נגדלים מתחילה, וזה ברור עכ"ל ע"ש.

פירוש דבריו, אשר סדר כניסת האורות לז"א הוא אשר מתחילה נכנסים בו אורות התחתונים ואח"כ נכנסים בו העליונים, כי מתחילה נכנסים בו אורות דנפש שהם נה"י ואח"כ נכנסים בו אורות דרוח שהם חג"ת, ואח"כ נכנסים בו אורות דנשמה שהם חב"ד. וזה דוקא בענין האורות הנמשכים לז"א, אמנם בסדר גדלות ז"א עצמו, דהיינו הכלים דז"א המקבלים את האורות ההם הוא להיפך, שמתחילה גדלים הכלים העליונים ואח"כ התחתונים, כי מתחילה גדלים כלים דחב"ד דז"א שהמה מקבלים לאורות דנפש וגדלים על ידיהם, וכלים התחתונים דז"א שהמה חג"ת נה"י עדיין ריקנים מכל אור, ואחר זה נמשכים בז"א אורות דרוח, ואז יורדים אורות דנפש לכלים האמצעים דז"א שהם חג"ת

נאצל עליו כנ"ל בפמ"א אלא שיש לו ערך אמצעי בין מאציל לנאצל. וזה אומרו, שלעולם הכתר קרוב אל המאציל.

ובזה מובן ג"כ המשך דברי הרב, אשר גם ע"ס דנקודים הם בסוד עשרה כתרין, כי הגם שע"י העלאת מ"ן וזווג דע"ב ס"ג יצאו ע"ס דנקודים בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדיון כמ"ש לעיל אות ה' ו' ע"ש שה"ס תיקון הקוין ובחי' אצילות. אמנם תיקון זה עדיין לא היה בז"ת אלא בג"ר לבד שה"ס הראש דנקודים ולסיבה זו המה רק בסוד כתרין לבד, כי הג"ר שה"ס הראש דנקודים ודאי המה בחי' כתר, כי כל ראש הוא בחי' כתר בהיותו רק שורש לכלים, שזה נוהג גם בראשים דה"פ אצילות, כי רק בגוף מתגלים הכלים. וכיון שתיקון קוים לא היה בז"ת דנקודים שה"ס הגוף כמו"ש בע"ח שער שביה"כ פ"ד ע"ש א"כ עדיין קרובים המה לבחי' מאציל ושורש כמו בחי' א"ק שאין בהם אלא בחי' כלי אחד שהיא בחי'ד לבד. ודי בזה כי אכהמ"ל ותשלום ענין זה יתבאר בענפים הבאים.

והנה נתבאר היטב דהן ג"ר דנקודים והן ז"ת דנקודים המה בסוד כתרין לבד, כי ג"ר שה"ס הראש אע"ג שהמה כבר מתוקנים במדה"ר, אמנם עדיין הוא בסוד הסתכלות א' שמשם יוצא הראש כנ"ל באות א' ע"ש שהוא מספיק לבחי' שורש לבד וע"כ המה רק בסוד ג' כתרין. וז"ת דנקודים שבהם מתגלים הכלים בהיותם יוצאים מהסתכלות ב', אמנם בהם לא הגיע עדיין המיתוק דמדה"ר כנ"ל אות ז' וא"כ אינם נחשבים לנאצלים שיוכל האור להתפשט מהם לתחתונים וע"כ המה סוד ז' כתרין לבד.

ואורות דרוח מתישבים בחב"ד דז"א, ואז עדיין הכלים התחתונים נה"י דז"א ריקנים בלי אור. ואחר זה כשנמשכים בז"א אורות דנשמה, יורדים אורות דנפש לכלים התחתונים שהם נה"י דז"א ואורות דרוח יורדים לכלים האמצעים שהם חג"ת דז"א ואורות דנשמה באים ומתישבים בחב"ד דז"א. וצריך שתדע שכל כמה שהכלים ריקנים בלי אור אינם עולים בשם, ולפי"ז נמצא שכלים דחב"ד היא המציאות הראשונה של הפרצוף, וכלים דחג"ת היא המציאות השניה של הפרצוף, וכלים דנה"י נגלין ובאים לאחרונה.

וטעמו של דבר הוא, כי מטבע אור העליון כשמתפשט אל הפרצוף בוחר לו כלים היותר מעולים שבפרצוף להתישב בהם. ולפיכך בביאת אור הנפש לפרצוף בוחר לו מקומו בכלים דג"ר המעולים, אלא אח"כ כשנמשך אור הרוח היותר חשוב מהנפש, אז אור הנפש מפנה לו כלים דג"ר, והוא עצמו יורד לכלים האמצעים. ובעת שנמשכים לו אור דנשמה החשוב מכולם, אז אור הרוח מפנה לו מקומו ויורד לחג"ת והנפש יורדת למקומה האמיתי שהוא נה"י.

ובזה מתבאר לנו דברי הרב בע"ח שער הולדת אור"א וזו"ן פ"א וז"ל בא"ד שבהיות התחתון אינו מלביש אלא ז"ת דעליון

נמצא שאין קיום לתחתון אלא ז' ראשונות שבו, וג"ת שהם נה"י אינם יכולים לבא אלא בסוד תוספת עכ"ל ע"ש. שלכאורה נמצאים הדברים בסתירה לכל דרושי הרב, אשר בקטנות הפרצוף בעת שאין לו אלא ז"ס יהיו חסרות לו ג' הראשונות, וז' ספירות שבו המה התחתונות חג"ת נה"מ כנודע.

ובאמור מובן בפשטות כי מיירי כאן בהגדלת הכלים. ולכן אומר, כיון שבקטנות אין קיום לתחתון אלא ז' ראשונות שבו, להיות ז"ת של העליון מתישבים בז' ראשונות דתחתון, נמצאים ג"ת שהם נה"י ריקנים מאור, וע"כ צריכים תמיד לבא בסוד תוספת.

וכן מבואר עוד להדיא בשער הפסוקים בראשית סימן ב' וז"ל בא"ד ואחר שחטא אדם נשרו ט' תחתונות שבו וכו' ולא נשאר רק הכתרים שבהם, ולא נשאר בכתר דכתר רק נפש דיחידה ולא נשאר בכתר דחכמה רק נפש דחיה וכו' וכו' עש"ה.

והיינו שכתב הרב כאן, אשר ע"ס דעולם הנקודים יצאו בסוד עשרה כתרים, כי מיירי בערך הכלים, אשר העליונים גדלים מתחילה. ומה שכתוב בכ"מ שהם בחי' מלכיות, הוא בערך האור, כי אין בהם אלא אור הנפש לבד, כמו שנתבאר אשר אור הנפש מתישב בכלים דכתר.